

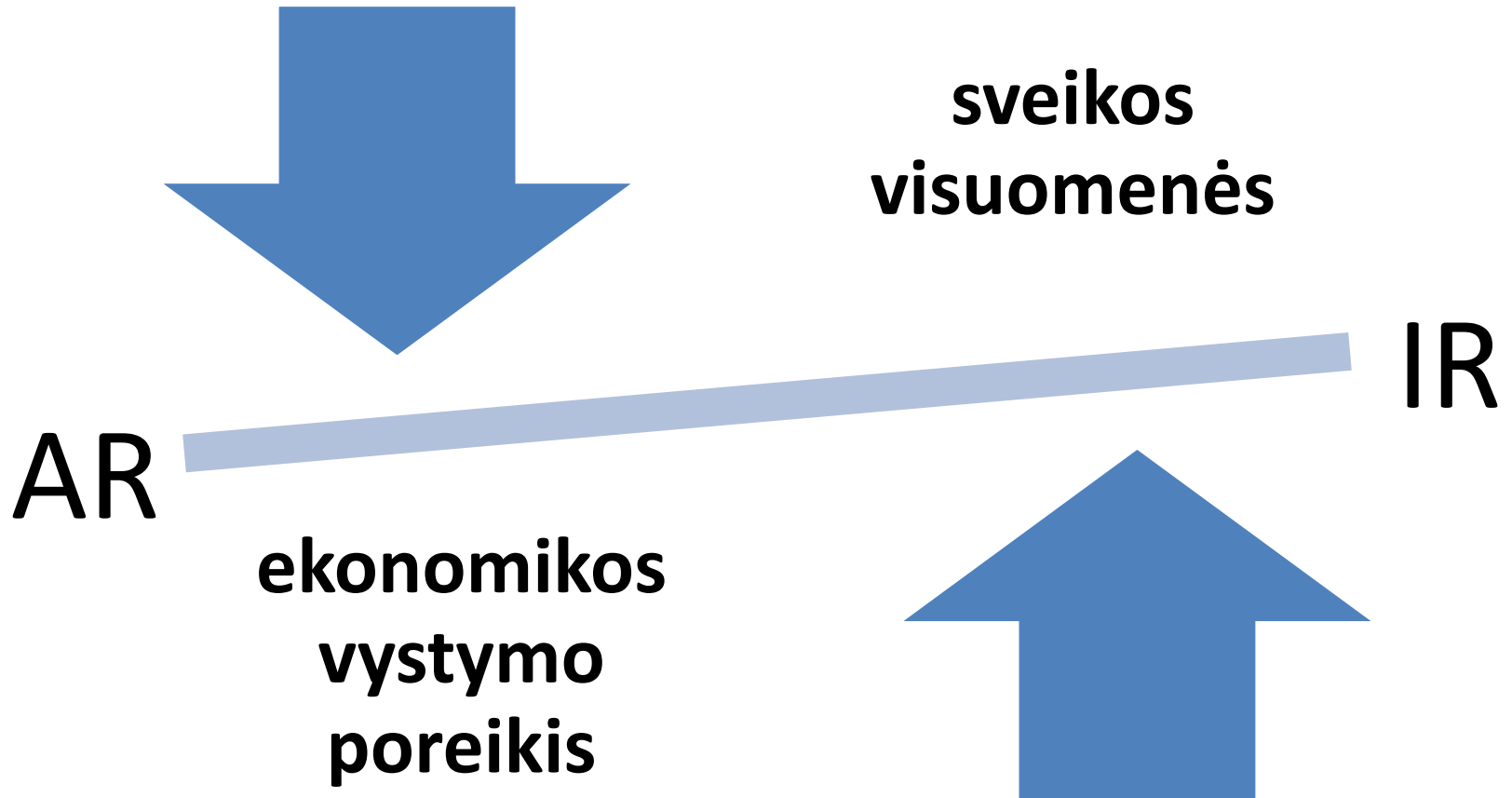
Sportas – sveikos visuomenės ar ekonomikos vystymo poreikis. Lietuvos patirtis

Edis Urbanavičius, Kūno kultūros ir sporto departamento
prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
generalinis direktorius

Vilma Čingienė, Mykolo Romerio universiteto,
Vadybos instituto profesorė

Regioninė konferencija
„INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ IR SPORTAS“
Balandžio 13, 2016

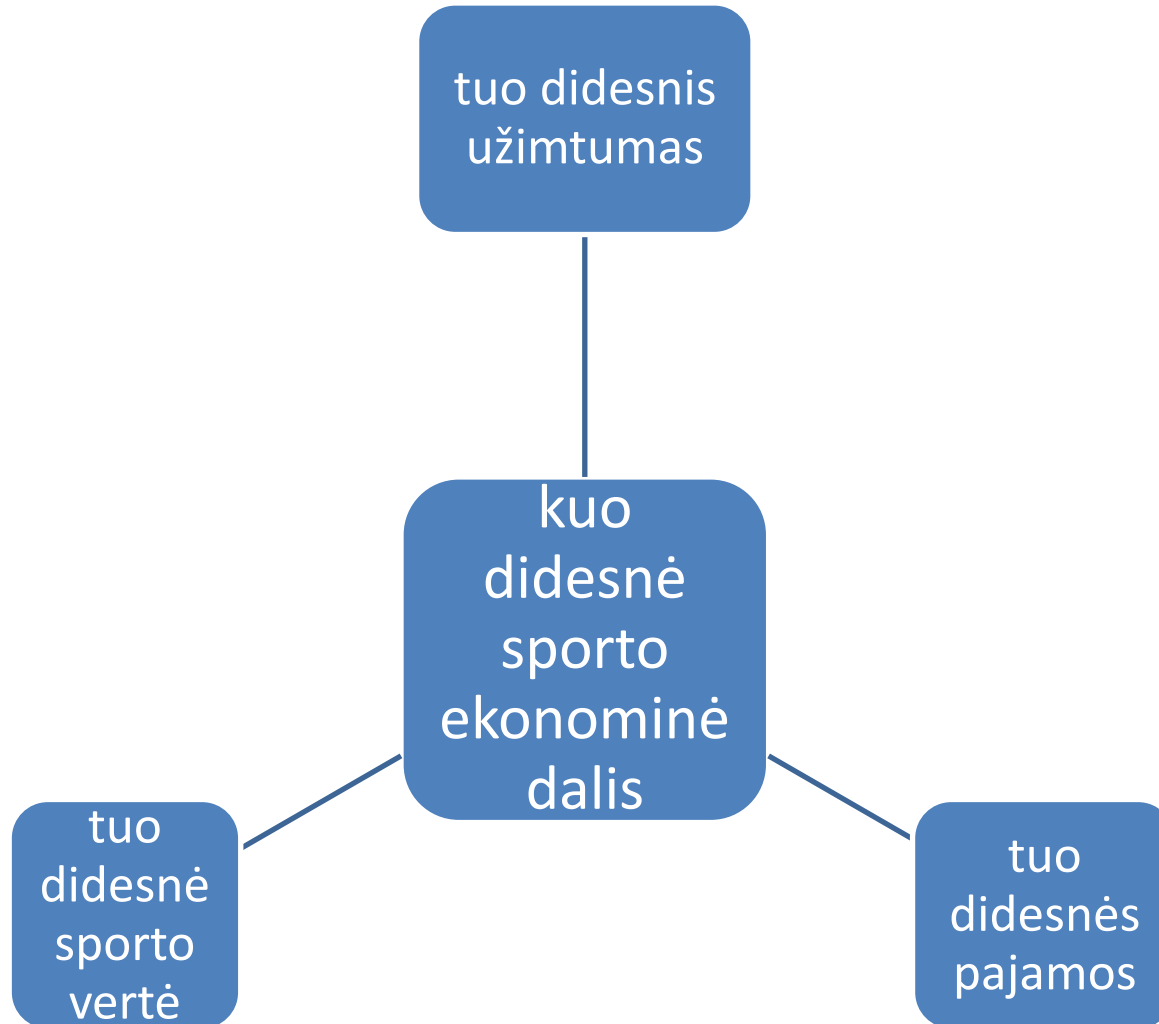
SPORTAS

Turinys

- Ekonominės sporto reikšmės vertinamieji rodikliai
- Lietuvos gyventojų tyrimas dėl sporto išlaidų
- Šalies statistiniai sporto ekonominiai rodikliai
- Statistinių sporto ekonominiu rodiklių rinkimo ir analizės perspektyvos ES

Sporto ir ekonomikos santykis

Situacijos pateiktis: ES kontekstas

- EK dokumentai – „Baltoji knyga dėl sporto“ (2007) ir „ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje svarbos didinimas (2011)“
- EK darbo planas sporto srityje:
  - 2011-2014: *rekomenduoti, kaip skatinti duomenų rinkimą siekiant įvertinti ekonominę naudą ES sporto sektoriui pagal Vilniaus sporto apibrėžtį ir įvertinti rezultatus;*
  - 2014-2017: *įvertinti sporto ES ekonominę naudą, skatinant specialiujų paramos priemonių sukūrimą;*
- Dalyvavimas Europos Komisijos ekspertų darbo grupėje „Sporto statistika“ (2011-2014) ir „Ekonominis matmuo“ (2014-2017)
- Susitarimai tarp EK sporto padalinio ir Eurostato

Situacijos pateiktis: šalies kontekstas

- Nuo 2012 m. ekonominės sporto reikšmės vertinimo pradžia
- Tarpinstitucinis bendradarbiavimas tarp Kūno kultūros ir sporto departamento prie LRV ir Statistikos departamento
- 2013 m. ES Tarybos pirmininkavimo metu pristatyta tema: *„Contribution of sport to the economy“*
- Finansinė parama 2013-2015m.: Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondas

Ką vertiname ir kokių tikslų?

The diagram consists of two blue arrows pointing towards each other, meeting at a central point. The left arrow points right and contains the text 'Vartojimas: Asmeninis-organizacijų'. The right arrow points left and contains the text 'Gamyba: Prekės-paslaugos'.

Vartojimas:
Asmeninis-
organizacijų

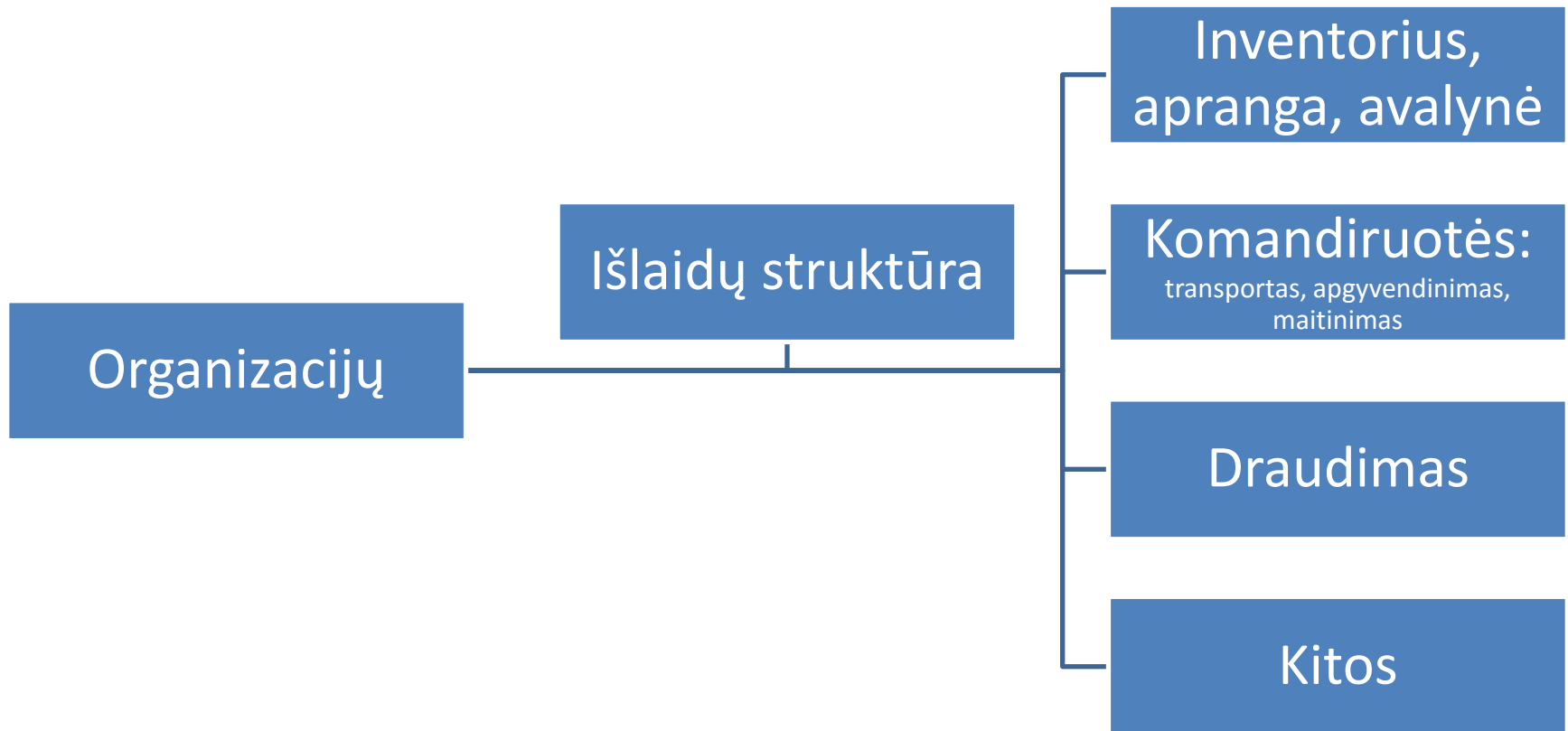
Gamyba:
Prekės-paslaugos

Asmeninio dalyvavimo sporte rūšys

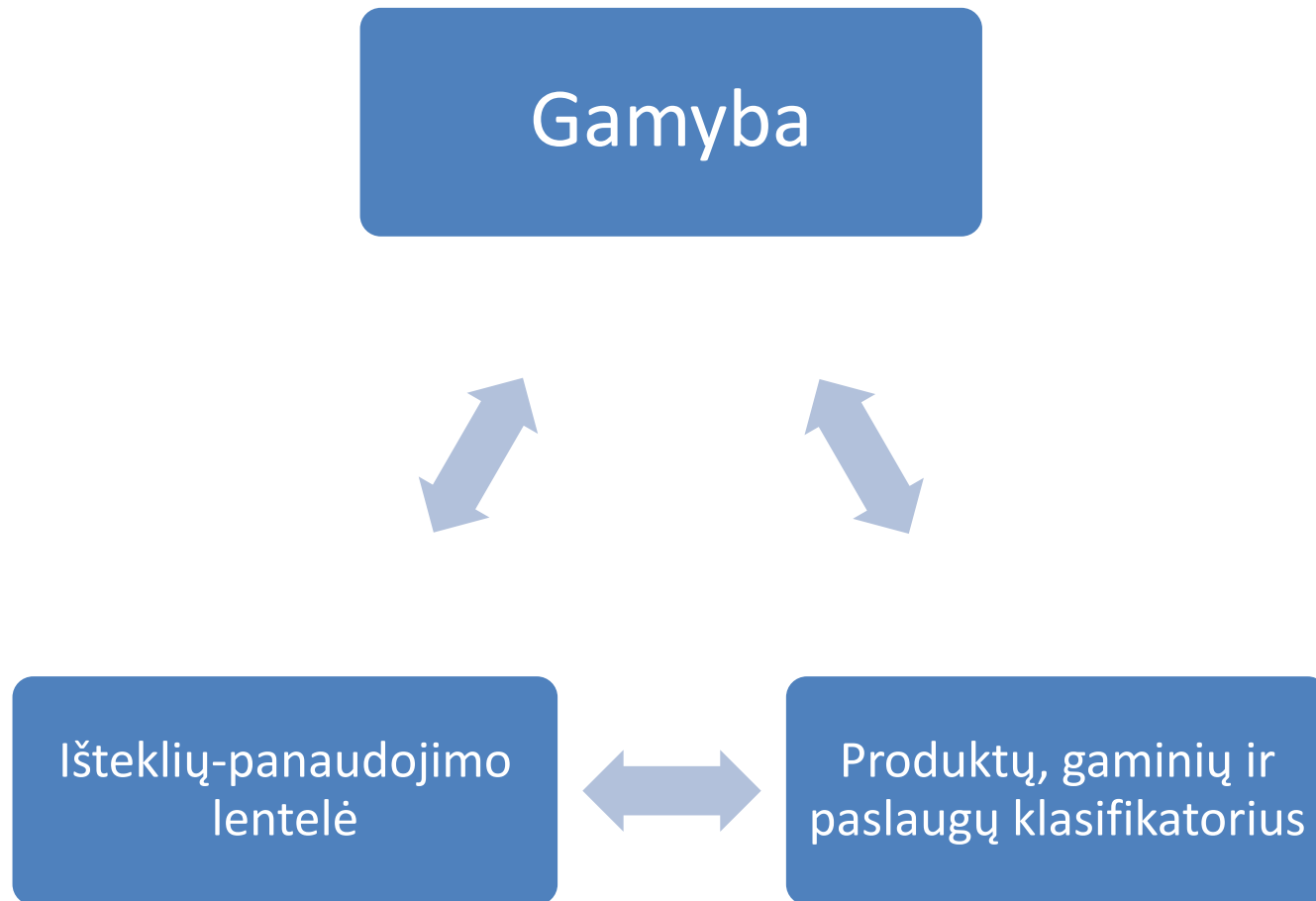

Organizacijų veiklos išlaidų vertinimas

Koreguotos statistinės ataskaitos formos, kuriama statistinė-informacinė sistema

Įmonių veiklos/produkcijos vertinimas

VILNIAUS SPORTO APIBRĖŽTIS (2007; 2011)

2012 m. Namų ūkių biudžetų tyrimo detalios vartojimo išlaidos

Išlaidų kategorijos	suma
Maistas, nealkoholiniai gėrimai	238,98
Alkoholiniai gėrimai, Tabakas	20,58
Tabakas	8,62
Drabužiai ir avalynė	56,31
Būstas, vanduo, elektra, dujos ir kitas kuras	151,04
Buto apstatymas, namų apyvokos įranga	37,91
Sveikata	37,91
Transportas	86,26
Ryšiai	31,15
Laisvalaikis ir kultūra	41,7
Švietimas	7,85
Viešbučiai, kavinės, restoranai	24,21
Įvairios prekės ir paslaugos	42,27
Investicinės išlaidos	1,18
VISO	785,97

Laisvalaikiui ir kultūrai tenkanti NŪB dalis sudaro 5,3 proc. visų vartojimo išlaidų.

Tyrimo tikslas, metodas ir organizavimas

- *Lietuvos gyventojų tyrimas dėl sporto išlaidų*
- Užsakovas: Kūno kultūros ir sporto departamentas prie LRV
- Įgyvendintojas: visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“
- Data: 2015 metų sausio 19 – vasario 25 d.
- Tikslas: Išsiaiškinti šalies gyventojų išlaidas, skirtas aktyviai arba pasyviai sportinei veiklai per 2014 m. ir *gautus duomenis panaudoti vertinant ekonominį sporto poveikį ir sukuriant šalies sporto vartotojo portretą*
- Metodas: Kombinuotas CAPI (Computer Assisted Personal Interview) ir CAWI (Computer Assisted Web Interview) interviu

Tyrimo tikslas, metodas ir organizavimas (2)

- Instrumentas: anketa adaptuota taikant Vokietijos mokslininkų patirtį
- Imtis: 3506 respondentai: šalies gyventojai turintys su sportine veikla (aktyvia arba pasyvia) susijusių išlaidų pagal amžių 15-75 metų, lytį, išsilavinimą, socialinį statusą, gyvenamąją vietą, vidutines pajamas, tenkančias vienam šeimos nariui be mokesčių
- Duomenų analizė buvo atliekama, naudojant SPSS/PC programinę įrangą

Aktyvus ir pasyvus dalyvavimas sporte

Aktyvus

- organizuotas ar savarankiškas užsiėmimas tam tikra sporto šaka ar fizinio aktyvumo forma siekiant asmeninių tikslų ir patiriant tam tikras vartojimo išlaidas (narystės mokesčiai, apranga, avalynė, transportas, drausimas ir kt.)

Pasyvus

- domėjimasis tam tikra sporto šaka ar fizinio aktyvumo forma skiriant dalį savo asmeninių lėšų (fanų prekės, bilietai, mokama TV ir kt.)

Sportavimo įpročiai ir išlaidos per metus

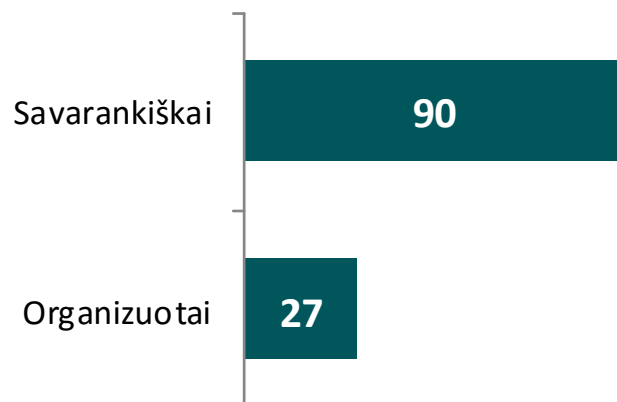
- **Aktyvus dalyvavimas sporte:**
  - Kaip? Savarankiškai/ organizuotai.
  - *Kiek laiko paprastai trunka užsiėmimas sportu?*
  - *Kaip dažnai sportuoja?*
  - *Kaip seniai užsiima?*
  - *Išlaidos per metus pagal kategorijas.*
- **Pasyvus dalyvavimas sporte:**
  - *Išlaidos per metus pagal kategorijas.*
- *Pavyzdžiui:*

Sportavimo įpročiai (%)

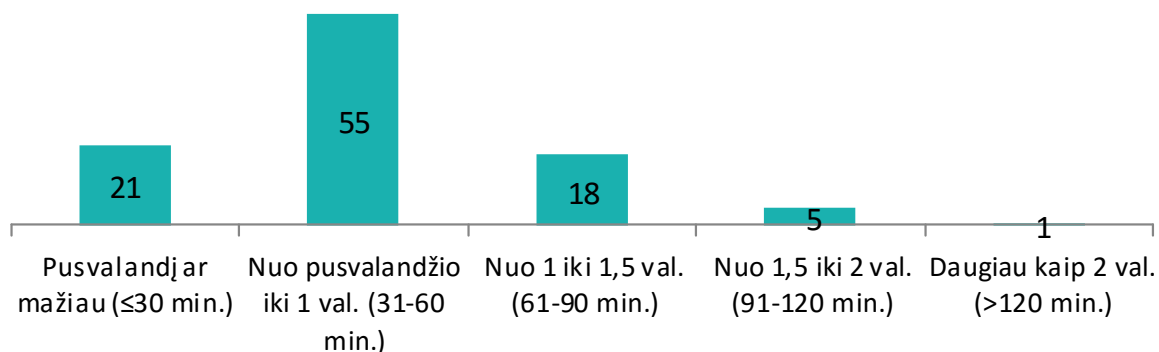
Bėgimas

N=803

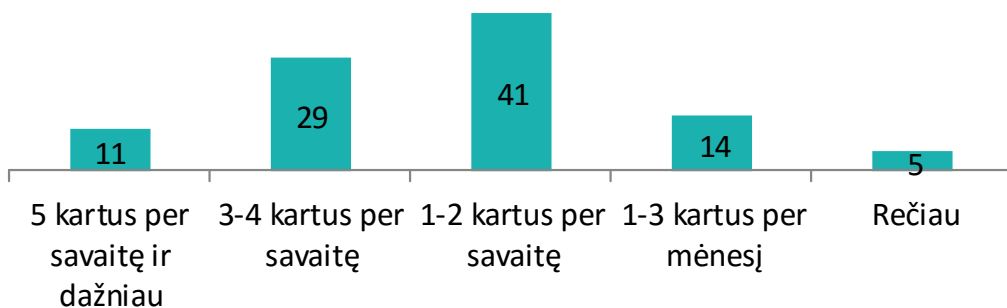
Kaip Jūs sportuojate <...>?

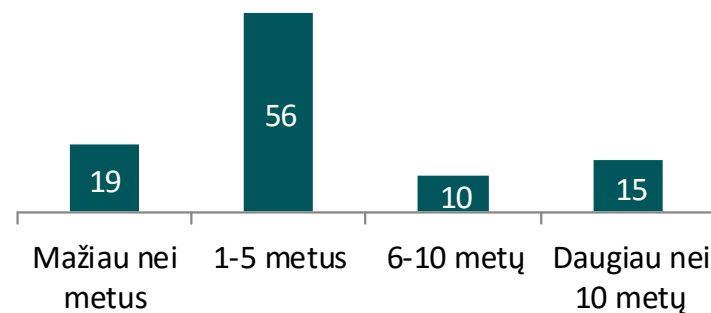
Tomis dienomis, kai patys aktyviai sportuojate <...>, kiek laiko paprastai trunka Jūsų užsiėmimas?

Kaip dažnai Jūs sportuojate <...>?

Kaip seniai Jūs užsiimate <...>?

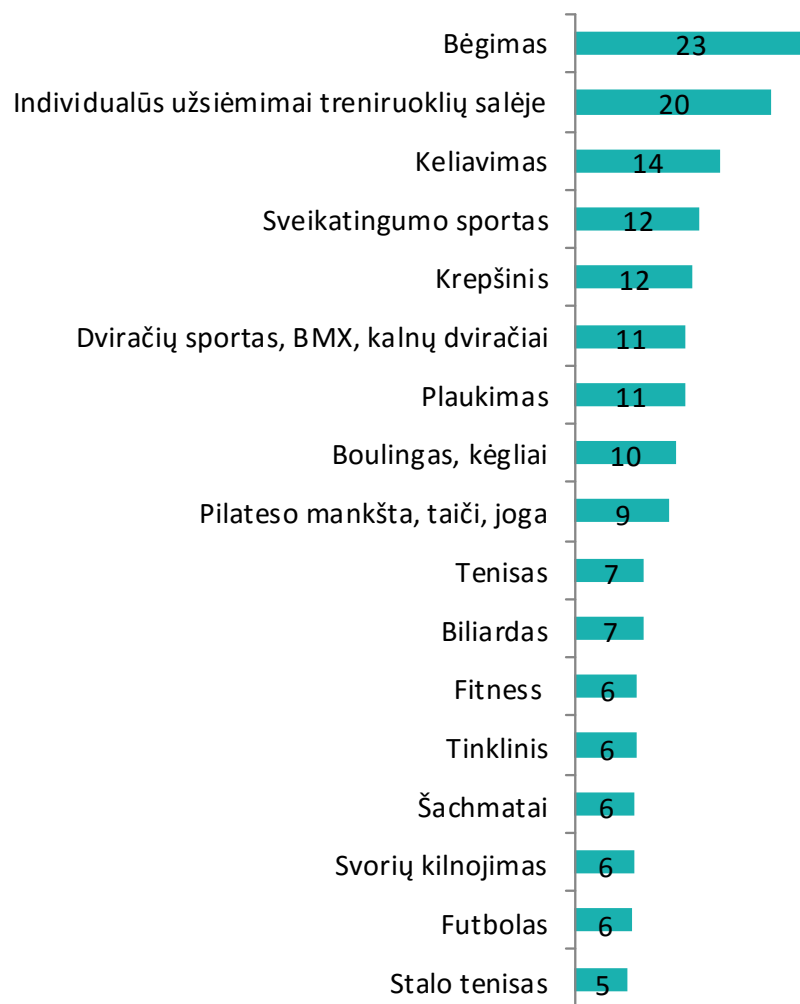

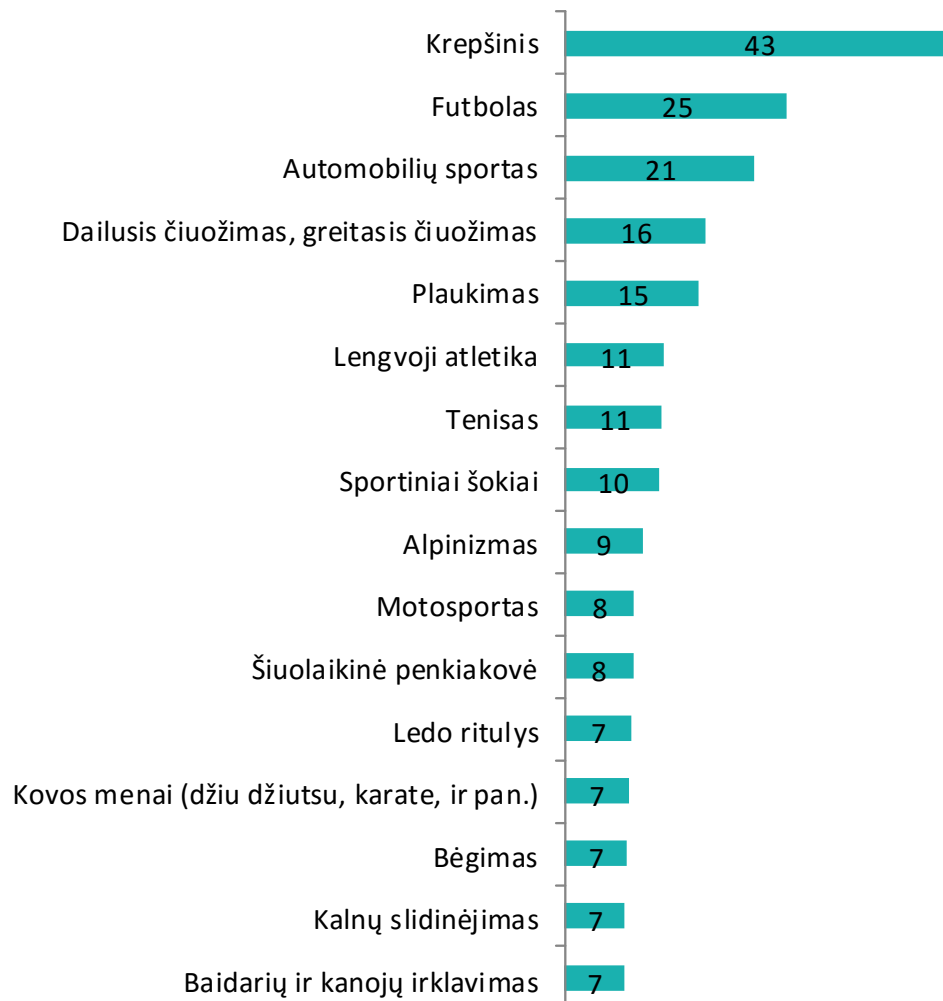
Populiariausios sporto šakos (%)

N=3506

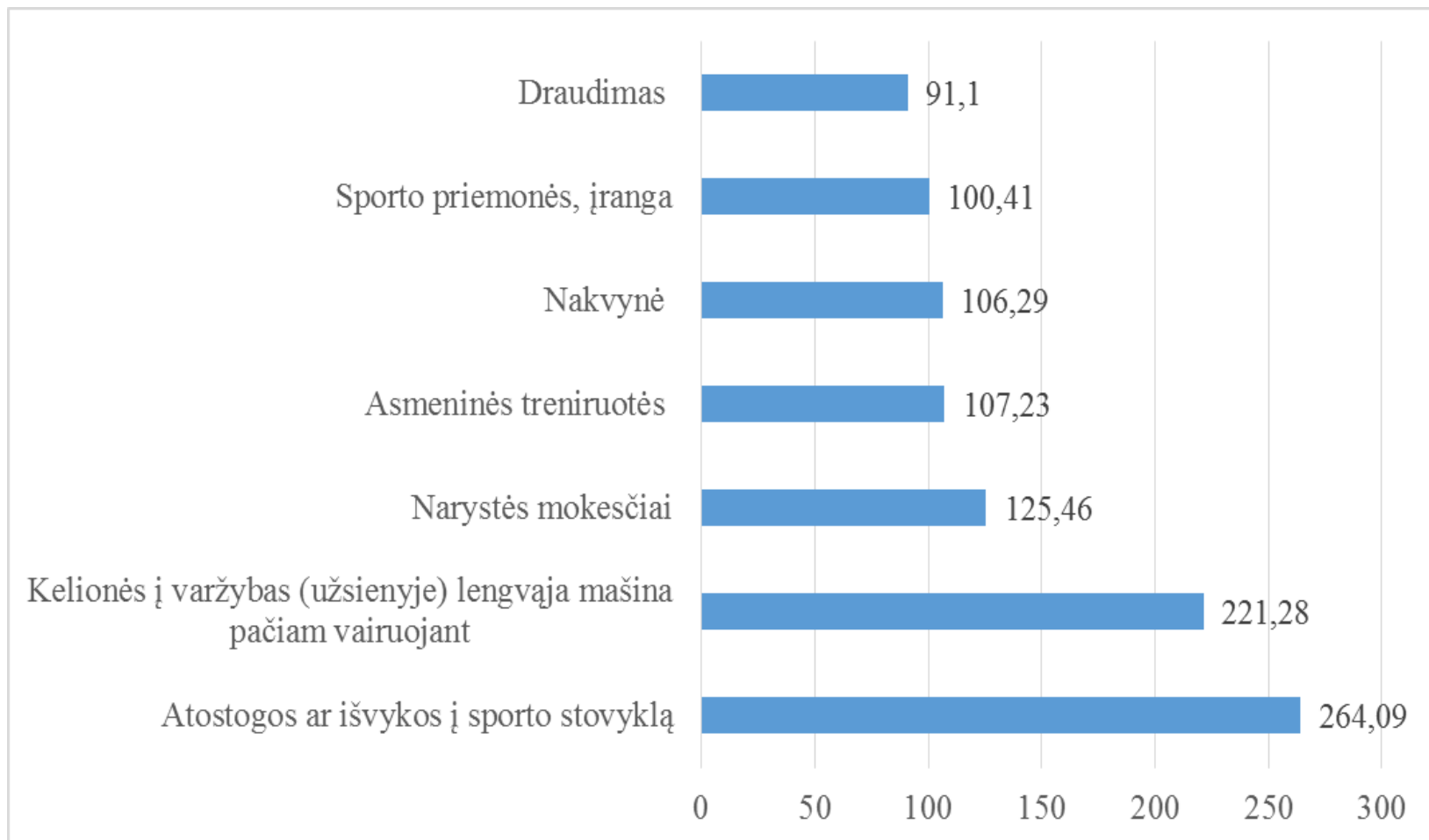
SPORTUOJA AKTYVIAI (86 proc.)

SPORTUOJA PASYVIAI (14 proc.)

Vartojimo išlaidų vidurkiai pagal pagrindines išlaidų kategorijas, EUR

Vartotojo portretas

Aktyvus dalyvis

- Moteris
- 26 – 30 m. amžiaus
- Gyvena didmiestyje
- Išsilavinimas aukštasis universitetinis
- Pagrindinis užsiėmimas – specialistė, tarnautoja
- Pajamos vienam asmeniui 300 – 500 Eur

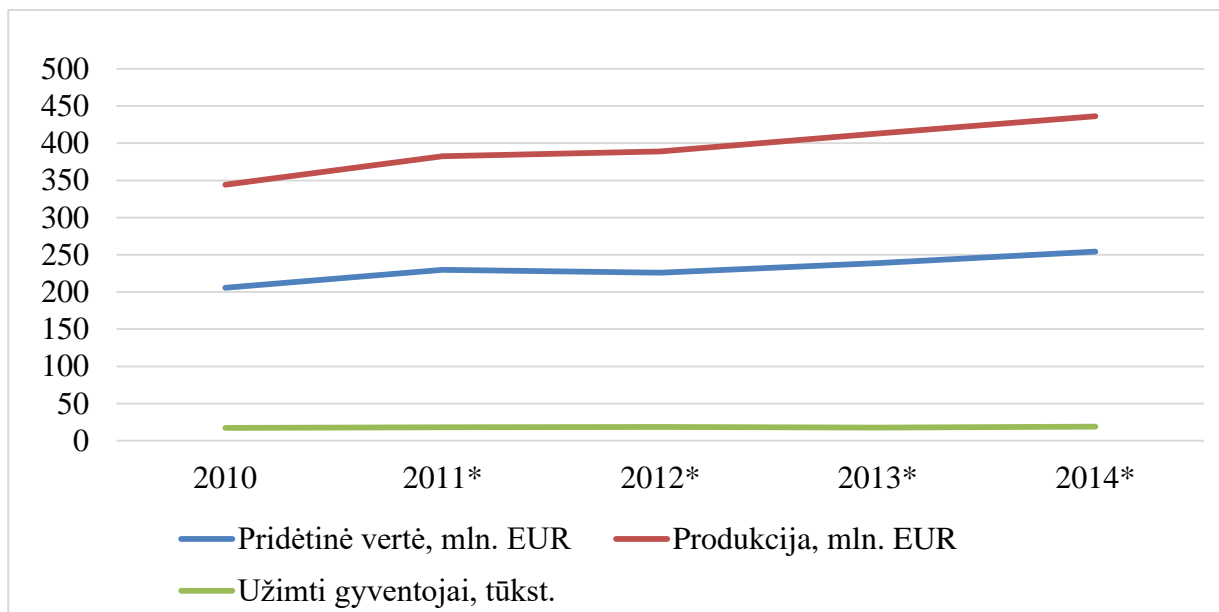
Pasyvus dalyvis

- Moteris
- 18 - 20 m. amžiaus
- Gyvena didmiestyje
- Išsilavinimas aukštasis universitetinis
- Pagrindinis užsiėmimas – specialistė, tarnautoja
- Pajamos vienam asmeniui 300 – 500 Eur

Tyrimo rezultatų apibendrinimas

- Atskleidžia gyventojų išlaidas aktyviam laisvalaikiu
- Pateikia informaciją apie konkrečios sporto šakos vartotoją ir jo patirtas išlaidas:
  - Aktyviai sportuojantys patyrė išlaidas prekėms ir paslaugoms < 1,45 mln. EUR
  - Pasyviai sportuojantys - < 0,29 mln. EUR
- Pateikia tradicinių sporto šakų ir fizinio aktyvumo formų santykį
- Pateikia pasyvaus vartotojo sporte fenomeną įvairių išlaidų aspektu (fanų prekėms ir pan.)
- Pateikia vartojimo išlaidas sporto sektoriuje ir sporto veiklos indėlį kitoms ūkio šakoms (transporto, apgyvendinimo, draudimo, medicinos ir kt.)

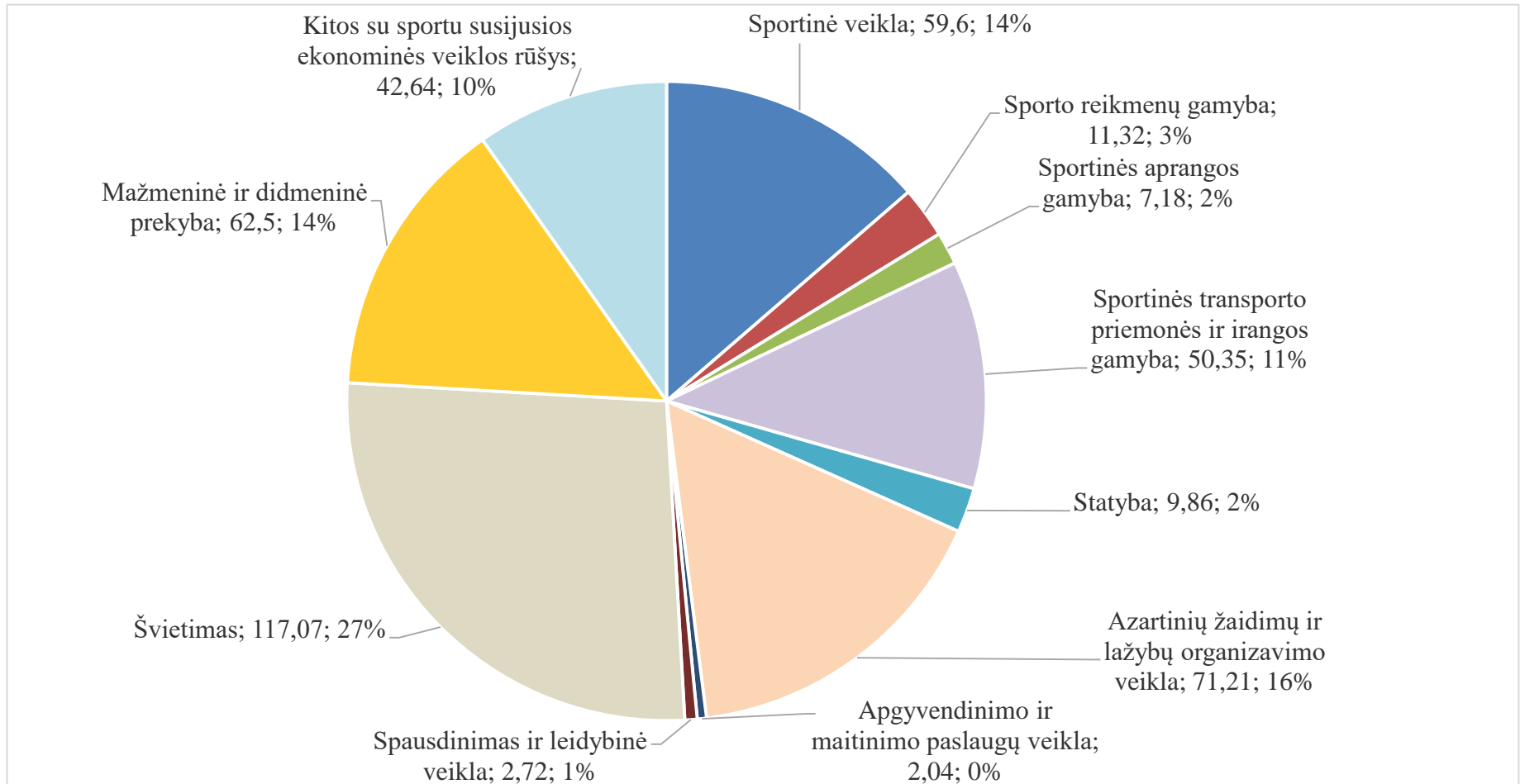
Sporto ekonominiai rodikliai 2010-2014 m., mln. EUR/%

	Sporto sektorius, iš viso					Dalis, palyginti su atitinkamais bendrais šalies rodikliais, proc.				
	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2010	2011*	2012*	2013*	2014*
Pridėtinė vertė, mln. EUR	205,79	229,85	225,77	238,96	254,53	n/a	0,82	0,75	0,75	0,77
Produkcija, mln. EUR	344,37	382,55	389,21	413,05	436,48	n/a	0,68	0,65	0,66	0,71
Užimti gyventojai, tūkst.	17,29	18,03	18,53	17,82	18,93	n/a	1,44	1,45	n/a	n/a
* išankstiniai duomenys										

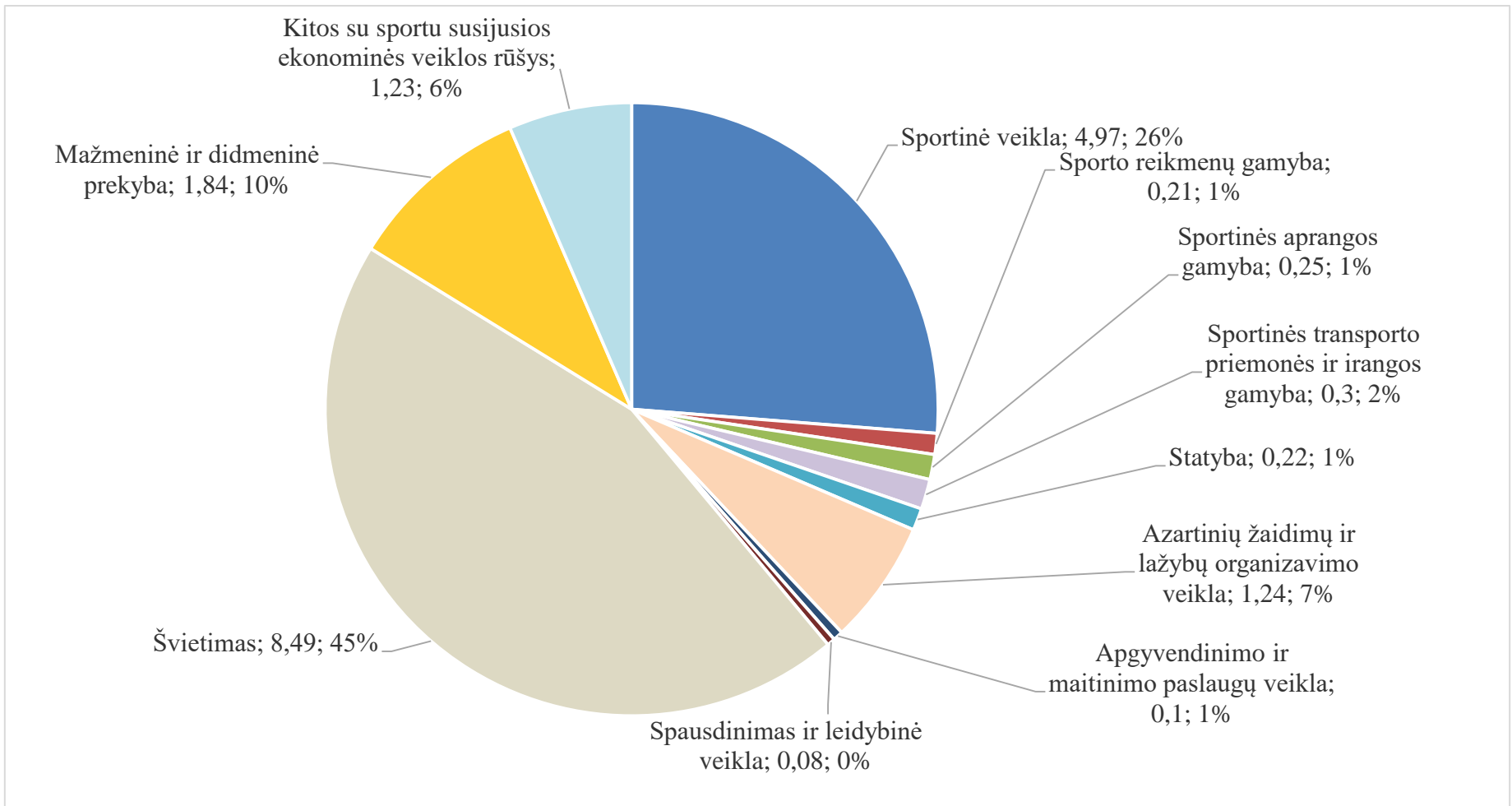
Šaltinis: Statistikos departamento Rodiklių duomenų bazė: <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1>

Sporto sektoriaus produkcijos struktūra 2014 m., mln. EUR/%

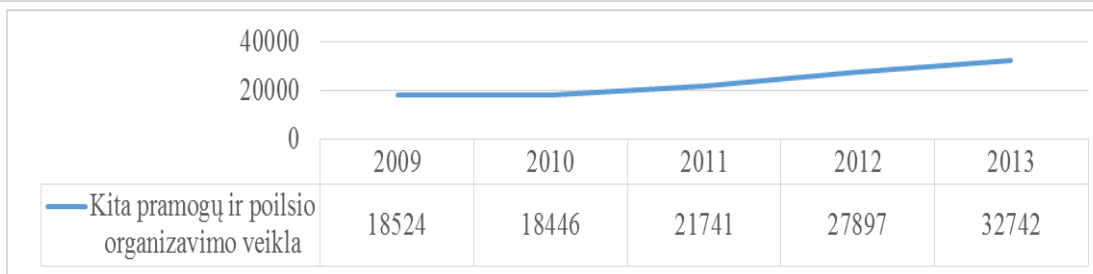
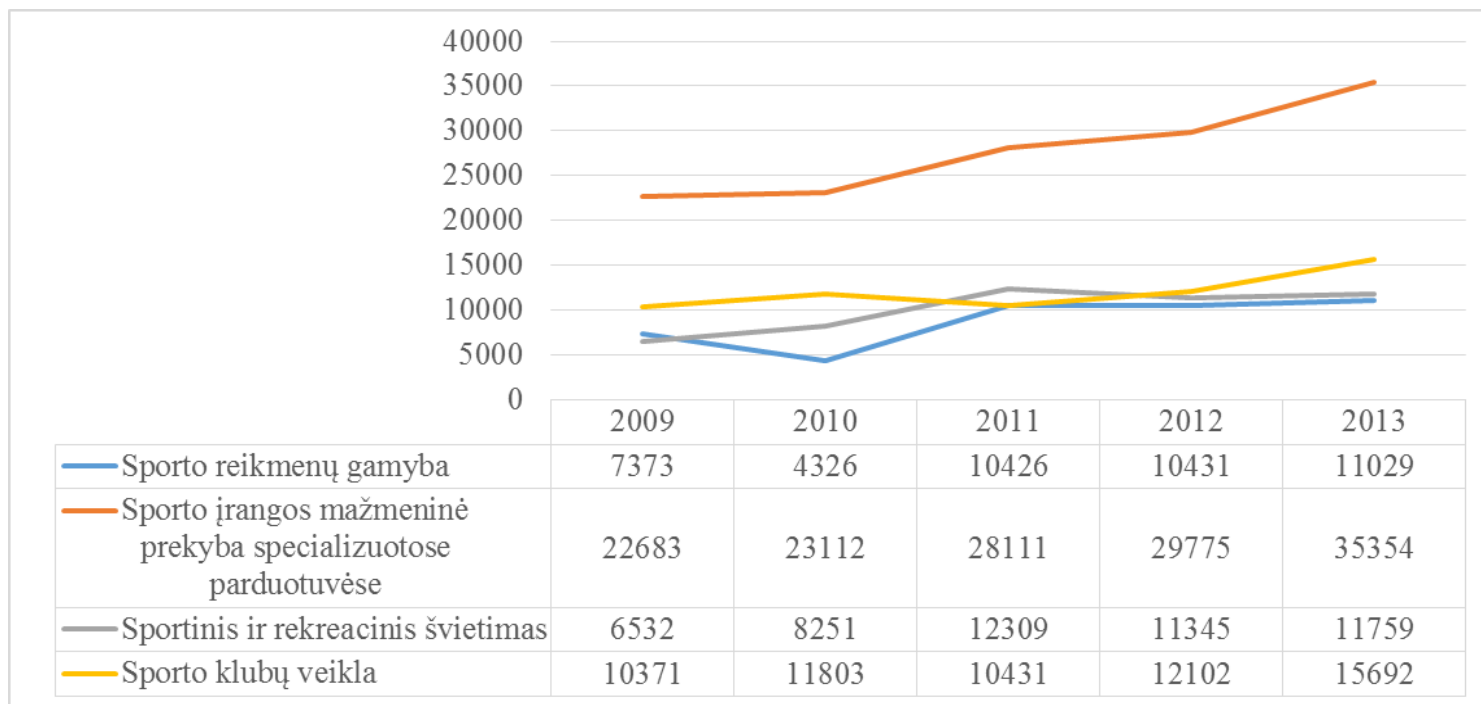
Šaltinis: Statistikos departamento Rodiklių duomenų bazė: <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1>

Sporto sektoriuje užimti gyventojai 2014 m., tūkst. vnt./%

Šaltinis: Statistikos departamento Rodiklių duomenų bazė: <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1>

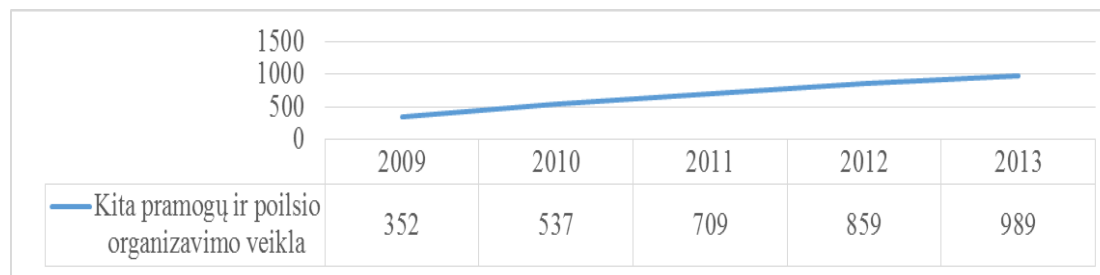
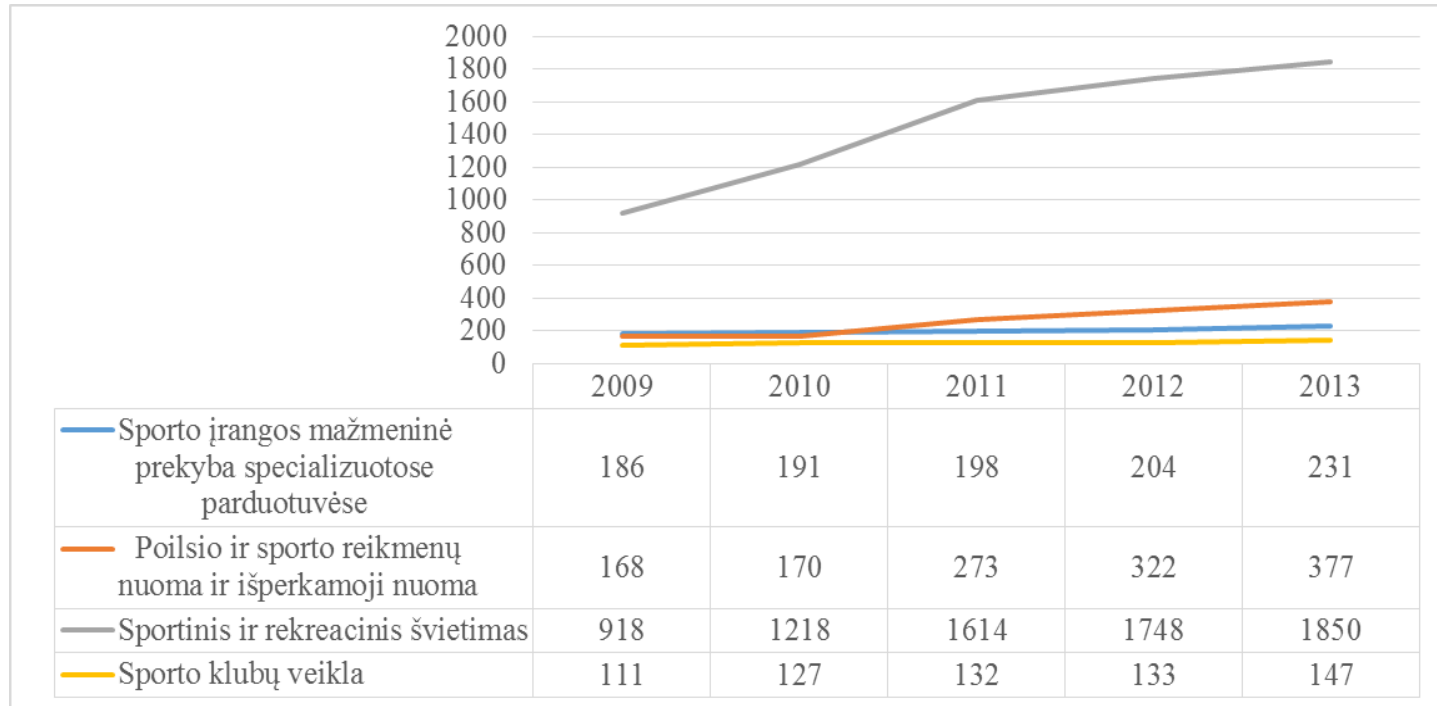
Sporto sektoriaus įmonių apyvarta, tūkst. EUR

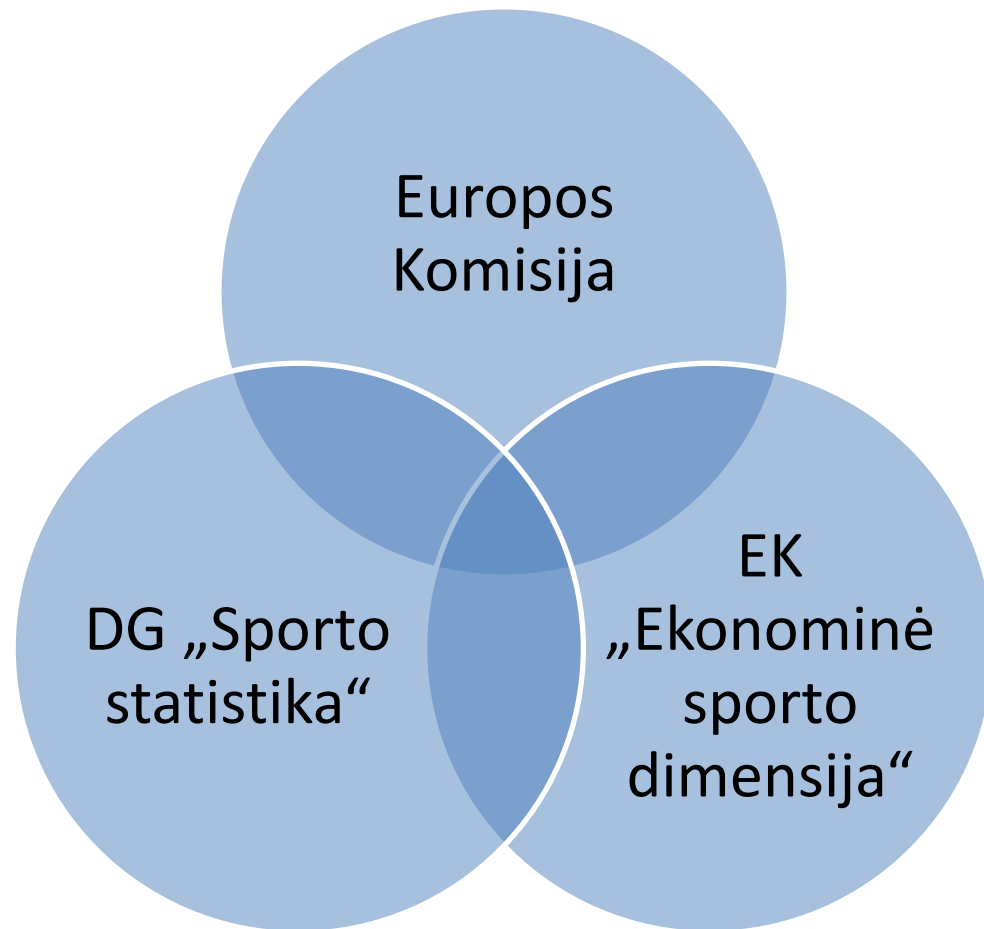
Šaltinis: Statistikos departamento Rodiklių duomenų bazė: <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize1>

Sporto sektoriaus įmonių skaičius, vnt.

Trišalis interesas nacionalinių interesų kontekste

EK nuostatos dėl statistinių sporto rodiklių

Ekspertų grupė „Ekonominis matmuo“ (2014-2017)

- **Pirmas rezultatas:** parengtos rekomendacijos ekonominiam sporto vaidmeniui sustiprinti.
  - Kaip įvertinti sporto ekonominę reikšmę?
  - Koks yra politikos priemonių, galinčių turėti įtakos sportui, ekonominis poveikis?
  - Kokia sporto industrija turi didžiausią augimo potencialą nacionalinei ir regioninei ekonomikai?
  - Koks yra darbo rinkos dydis ir vystymasis sporto industrijose?
  - Kokia ekonominė ir socialinė investicijų į sporto statinius ir renginius nauda?
  - Kokia specifinės sporto šakos ekonominė reikšmė?
  - Kaip sportas yra finansuojamas?
- **Antras rezultatas:** parengtos rekomendacijos stambių sporto renginių palikimui – dėmesys socialiniam, ekonominiam ir aplinkos tvarumui
- **Trečias rezultatas:** parengti rekomendacijas dėl investicijų į sportą, vertinant sporto infrastruktūrą ir sporto klasterius

Statistinių sporto ekonominiu rodiklių rinkimas ir analizė ES

Rodikliai	Šaltiniai
Sporto užimtumas: amžiaus, lyties ir išsilavinimo aspektais	Labour survey
Tarptautinė sporto prekyba	Comext
Sporto įmonės	Structural bussiness statistics
Dalyvavimas sporte	Living conditions Adult education survey
Išlaidos sportui valstybinės ir privačios	Šalių suvestinės

eurostat
Compact guides

Sport statistics

2016 edition

eurostat

Naudoti šaltiniai

- Lietuvos gyventojų vartojimo išlaidų sporto sektoriuje tyrimo rezultatų analizė/projekto vadovė V.Čingienė, 2015, 23 p., ISBN 978-609-95829-1-7
- <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=2536862>
- <https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=3515350>
- <http://ec.europa.eu/eurostat/web/sport/statistics-illustrated>